

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Siwek

SSN Igor Zgoliński

Protokolant Emilia Bieńczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna
w sprawie **M. P.**

oskarżonego o czyn z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. w zw. z art. 12 §
1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 14 czerwca 2022 r.

zażaleń oskarżonego i jego obrońcy

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2022 r., sygn. akt II KK 327/21

zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. oraz art. 538 § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 12 września 2019 r., sygn. akt III K [...],
wobec oskarżonego M. P. orzekł, co następuje:

1. uznał go za winnego tego, że w okresie od 5 do 13 listopada 2014 roku w P.,
na terenie Aresztu Śledczego, odbywając karę pozbawienia wolności,
działając z góry powziętym zamiarem i w krótkich odstępach czasu, chcąc
aby współosadzony W. S. dokonał wspólnie i w porozumieniu z nim czynu
zabronionego polegającego na zabójstwie, w związku z rozbojem,

prokuratora D. B., co miało nastąpić w jego miejscu zamieszkania, usiłował wielokrotnie nakłonić go do tego, w tym także wskazując mu miejsce zamieszkania prokuratora poprzez kilkukrotne odręczne szkicowanie na kartkach papieru miejsca położenia domu zamieszkiwanego przez D. B. oraz wskazując na wartościowe mienie znajdujące się w posiadaniu prokuratora, przy czym zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na niezainteresowanie dokonaniem zabójstwa przez W. S., przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach recydywy określonej w art. 64 § 1 k.k. i będąc jednocześnie wcześniej prawomocnie skazanym za zabójstwo, to jest czynu wyczerpującego dyspozycję „art. 13 § 1 kk, art. 18 § 2 kk, art. 148 § 2 pkt 2 kk, art. 12 § 1 kk i art. 64 § 1 kk” i za to, na podstawie „art. 14 § 1 kk, art. 19 § 1 kk, art. 148 § 2 pkt 2, § 3 kk”, wymierzył mu karę 12 lat pozbawienia wolności;

2. uznał go za winnego tego, że w dniu 12 października 2016 roku w P., chcąc aby adwokat W. B. dopuścił się czynu zabronionego, polegającego na udzieleniu osobie pełniącej funkcję publiczną i w związku z pełnieniem tej funkcji, to jest nieokreślonemu sędziemu penitencjarnemu, korzyści majątkowej w postaci pieniędzy w kwocie 20 000 złotych w celu wydania przez tego sędziego korzystnego dla niego postanowienia w przedmiocie udzielenia mu warunkowego przedterminowego zwolnienia lub przerwy w karze, usiłował nakłonić go do tego, jednakże zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na niewyrażenie na to zgody przez adwokata W. B., to jest czynu wyczerpującego dyspozycję „art. 13 § 1 kk, art. 18 § 2 kk, art. 229 § 1 kk” i za to, na podstawie „art. 14 § 1 kk, art. 19 § 1 kk, art. 229 § 1 kk”, wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności;
3. uznał go za winnego popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję „art. 191 § 1 kk, art. 12 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk” i za to, na podstawie art. 191 § 1 k.k., wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
4. na podstawie art. 85 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k. orzeczone w punktach 1, 2 i 3 jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonemu M. P. karę łączną 13 lat pozbawienia wolności;

5. zwolnił oskarżonego M. P. od obowiązku zwrotu kosztów sądowych, które przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Sąd Apelacyjny w [...] – po rozpoznaniu apelacji obrońcy M. P. – wyrokiem z dnia 7 października 2020 r., sygn. akt II AKa [...], utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w P.T. z dnia 12 września 2019 r. i orzekł o kosztach sądowych za postępowanie drugoinstancyjne.

Kasację od ww. wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł obrońca M. P., zaskarżając to orzeczenie w całości.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu wniesionej kasacji, wyrokiem z dnia 18 maja 2022 r., sygn. akt II KK 327/21:

1. uchylił zaskarżony wyrok w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P. skazujący M. P. za czyn z art. 13 § 1 k.k., art. 18 § 2 k.k., art. 148 § 2 pkt 2 k.k., art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (pkt 1 wyroku Sądu Okręgowego w P.) i za czyn z art. 13 k.k., art. 18 § 2 k.k., art. 229 § 1 k.k. (pkt 2 tego wyroku) i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania;
2. w pozostałej części oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną, zwalniając skazanego od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego w tym zakresie.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 18 maja 2022 r. – na podstawie art. 538 § 2 k.p.k. w zw. z art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 2 i 3 k.p.k. – zastosował wobec M. P. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, tj. od dnia 18 maja 2022 r. (godz. 13:45) do dnia 16 sierpnia 2022 r. (godz. 13:45).

Zażalenia na to postanowienie wnieśli oskarżony i jego obrońca, zaskarżając to orzeczenie w całości.

M. P. w osobistym zażaleniu poddał krytyce orzeczenie Sądu Najwyższego, powołując się na korespondencję uprzednio przesłaną do tego organu. Podniósł, że nie mataczył w toku postępowania i obecnie też nie ma interesu w podejmowaniu

takich działań. Skarżący zanegował wiarygodność obciążających go relacji, podkreślając, że sam jest „czysty w tej sprawie”. W konkluzji wniósł o zastosowania wolnościowych środków zapobiegawczych, wymieniając w tym aspekcie dozór Policji.

W uzupełnieniu zażalenia (pismo datowane na dzień 29 maja 2022 r.) skarżący wniósł o zaliczenie zastępczej kary pozbawienia wolności, która orzeczona została w związku z niewykonaniem grzywny wymierzonej w sprawie o sygn. akt IV K [...] (Sąd Okręgowy w Ł.).

Obrońca oskarżonego zarzucił „*obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia, a w szczególności obrazę art. 249 par. 1 k.p.k. i art. 258 par. 2 i 3 k.p.k.*”.

Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o „*uchylenie zaskarżonego orzeczenia*”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenia nie są zasadne i nie zasługują na uwzględnienie.

Skarżący nie zdołali skutecznie zakwestionować stanowiska Sądu Najwyższego o występowaniu w niniejszej sprawie dowodowej podstawy stosowania środków zapobiegawczych, tj. dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez oskarżonego zarzuconych mu zachowań przestępczych (art. 249 § 1 k.p.k.). Ustalenie to znajduje oparcie w dowodach przeprowadzonych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, zaś częściowe uchylenie przez Sąd Najwyższy wyroku sądu odwoławczego i przekazanie temu organowi sprawy do ponownego rozpoznania, nie jest równoznaczne z całkowitą dewaluacją zebranego materiału dowodowego – i rzecz jasna nie oznacza, iż ustała przesłanka ogólna stosowania środków zapobiegawczych. Kwestia popełnienia przypisywanych oskarżonemu zachowań – na mocy zapadłego wyroku kasatoryjnego – zostanie powtórnie zbadana przez Sąd Apelacyjny, który przy ponownym rozpoznaniu sprawy będzie zobowiązany uwzględnić zajęte przez Sąd Najwyższy stanowisko co do uchybień odnotowanych w toku przeprowadzonej kontroli kasacyjnej, a dotyczących zarówno sfery oceny dowodów, jak też stosowania odpowiednich przepisów postępowania i prawa materialnego. Natomiast przedstawiona w tym

aspekcie argumentacja zażaleń (przede wszystkim wystąpienia M. P.) ma swoje oparcie wyłącznie w osobistych ocenach skarżących na temat wiarygodności dowodów obciążających oskarżonego, które to oceny w przedmiotowym postępowaniu incydentalnym nie są wystarczające do uznania, że konkluzje Sądu Najwyższego co do zaistnienia dowodowej przesłanki tymczasowego aresztowania obarczone są błędem.

Dalej aktualna pozostaje okoliczność nieprawomocnego skazania M. P. przez sąd *a quo* m.in. na karę 12 lat pozbawienia wolności za czyn opisany w pkt 1 wyroku Sądu Okręgowego, która to okoliczność w pełni przekonuje, że przesłanka określona w art. 258 § 2 k.p.k. pozostaje spełniona i nie ma charakteru wyłącznie hipotetycznego. Należy też podkreślić, że przepis art. 258 § 2 k.p.k. wprowadza szczególny rodzaj domniemania w zakresie istnienia obawy, że oskarżony, z uwagi na grożącą mu surową karę, będzie bezprawnie utrudniał postępowanie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2020 r., sygn. akt I KZ 6/20). Stąd też zastosowanie tymczasowego aresztowania na tej podstawie prawnej nie wymaga dowodowego wykazywania okoliczności, które przemawiałyby za tym, że oskarżony w warunkach wolnościowych będzie podejmował działania godzące w prawidłowy tok postępowania. Obecna sytuacja prawna skarżącego M. P. i poczynione dotąd ustalenia faktyczne, przemawiają bezsprzecznie na jego niekorzyść. Przewidując konsekwencje przypisanej mu nieprawomocnie zbrodni – przede wszystkim w postaci surowej kary pozbawienia wolności – może on zdecydować się na działania zmierzające do odsunięcia w czasie kwestii ostatecznego zakończenia sprawy, jak również momentu wykonania rzecznej kary – a przecież do tej chwili przepis art. 249 § 4 k.p.k. zezwala na stosowanie środków zapobiegawczych, w tym też tymczasowego aresztowania. Forma tych bezprawnych działań zależy już od inwencji samego oskarżonego i nie ogranicza się wyłącznie do jego niestawiennictwa na terminie rozprawy apelacyjnej, na co wskazuje obrońca w złożonym zażaleniu. Podkreślenia także wymaga, że Sąd Najwyższy za podstawę zaskarżonego postanowienia nie przyjął przepisu z art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., gdyż obawę bezprawnego utrudniania postępowania powiązał z omówioną wyżej przesłanką z art. 258 § 2 k.p.k. Wobec tego argumenty zażaleń odnoszące się do kwestii tzw. matactwa procesowego, uznać należy za

beprzedmiotowe. Nadto, Sąd Najwyższy stosując tymczasowe aresztowanie wobec M. P., odwołał się do podstawy określonej w art. 258 § 3 k.p.k., która przez oskarżonego nie została objęta materią wniesionego środka odwoławczego, zaś obrońca w tym zakresie ograniczył się wyłącznie do podniesienia lakonicznego zarzutu naruszenia wymienionego przepisu, nie przedstawiając w istocie jakichkolwiek kontrargumentów w odniesieniu do stanowiska Sądu Najwyższego.

Realia niniejszej sprawy dostatecznie przekonują, że jedynie stosowanie najsurowszego środka zapobiegawczego względem M. P. jest w stanie zabezpieczyć prawidłowy tok postępowania (art. 257 § 1 k.p.k. *a contrario*). Wskazać też trzeba oskarżonemu, że kwestia zaliczenia zastępczej kary pozbawienia wolności z innej sprawy, pozostaje poza zakresem kontroli odwoławczej zaskarżonego orzeczenia, jako nienależąca do przedmiotu postępowania dotyczącego zastosowania tymczasowego aresztowania.

Reasumując, stwierdzić należy, że podniesione przez skarżących zarzuty i okoliczności bądź to nie mają znaczenia dla kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia, bądź też są całkowicie chybione. Stanowią one jedynie prostą negację okoliczności, które Sąd Najwyższy wskazał jako uzasadniające zastosowanie tymczasowego aresztowania.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

a.s.